

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE,
ŠUMARSTVA I RIBARSTVA
UPRAVA ZA VETERINARSTVO I
SIGURNOST HRANE

10000 Zagreb, Planinska 2A
Telefon : 64 43 540
KLASA: 322-01/22-01/97
URBROJ: 525-09/564-24-3
Zagreb, 22. siječnja 2025.

PROGRAM O DODJELJIVANJU
STATUSA OBJEKTA U ODNOSU
NA KLASIČNI GREBEŽ OVACA
U REPUBLICI HRVATSKOJ

Siječanj, 2025.
Verzija 2.

SADRŽAJ:

- 1. Grebež ovaca i koza**
- 2. Pravna osnova za provođenje Programa**
- 3. Cilj Programa**
- 4. Uvjeti za EU promet**
- 5. Uvjeti za dodjeljivanje statusa objekta u odnosu na klasični grebež**
- 6. Postupak dodjeljivanja statusa objekta u odnosu na klasični grebež**
- 7. Uvjeti za održavanje statusa objekata u odnosu na klasični grebež**
- 8. Ukidanje statusa objekta u odnosu na klasični grebež**
- 9. Popis objekata sa statusom u odnosu na klasični grebež**
- 10. Objava i trajanje Programa**
- 11. Nadležno tijelo i organizacije uključene u provedbu Programa**
- 12. Službeni laboratorij**
- 13. Financiranje**

***Dodatak I.** Zahtjev za dodjeljivanje statusa objekta u odnosu na klasični grebež*

***Dodatak II.** Izvešće o obavljenom veterinarskom pregledu objekta u svrhu dodjele statusa u odnosu na klasični grebež*

1. Grebež ovaca i koza

Općenito o bolesti

Grebež ovaca i koza (*engl. scrapie*), je fatalna, neurodegenerativna bolest ovaca i koza koja pripada skupini transmisivnih spongiformnih encefalopatija (TSE). Kao i u drugih bolesti iz ove skupine, uzročnik je prion, a postoje dva oblika klasični i atipični. Klasični grebež ne predstavlja rizik za zdravlje ljudi odnosno, nije zoonoza. Bolest je poznata od 18. stoljeća. Obično se javlja u ovaca u dobi između 3 i 5 godina. Ime grebež bolest je dobila zbog pojave jednog od karakterističnih kliničkih znakova kada zaražene životinje zbog svrbeža izraženo trljaju (grebu) obraze o stabla, ograde ili kamenje. Ostali klinički znakovi su učestalo mljackanje i žvakanje, promijenjeni hod, konvulzivni kolaps itd. Klinički znakovi u mnogome ovise o trajanju bolesti. U početku se primjećuju promjene ponašanja, a zatim se javljaju i drugi neurološki poremećaji. U ovaca zaraženih grebežom javlja se patognomoničan znak grickanja na podražaj u području oko korijena repa i u području donjeg dijela kralježnice. Uslijed grebanja dolazi do gubitka vune/ dlake i ozljeda na koži. Znakovi kronične sistemske bolesti javljaju se kasnije, u vidu gubitka tjelesne mase, anoreksije, letargije te posljedično, uginuća.

Klasični grebež je zarazna bolest koja se na druge prijemljive životinje može prenositi kontaktom sa zaraženom životinjom. Glavni način širenja bolesti je odmah poslije poroda sa majke na potomstvo i ostalu prijemljivu novorođenu mladunčad koja je izložena tkivima i porođajnoj tj. placentalnoj tekućini zaražene životinje. Mnogo rjeđe se na ovaj način zaraze odrasle životinje. Poznato je da su ovce različito prijemljive ovisno o genetskoj varijaciji. Vrijeme inkubacije je različito, no uglavnom se mjeri u godinama. Na vrijeme inkubacije utječe više čimbenika uključujući genetiku domaćina i soj uzročnika.

Jedini način za sprječavanje širenja klasičnog grebeža je zabrana prometa životinjama iz zaraženog stada te usmrćivanje i neškodljivo uništavanje zaraženih životinja. Međutim, grebež ima tendenciju perzistiranja u stadu, a može se javiti i spontano u stadima gdje prethodno nije utvrđen.

Atipični grebež ovaca i koza

Atipični grebež ovaca i koza je klinički, patološki, biokemijski i epidemiološki različit od „klasičnog“ grebeža ovaca te nije zarazna bolest i javlja se sporadično kao degenerativna bolest u starijih ovaca. Pouzdana konačna potvrda atipičnog grebeža moguća je samo potvrdnim laboratorijskim testiranjem u referentnom laboratoriju Europske unije.

U ovom Programu dodjela statusa stadima ovaca i koza odnosi se na klasični grebež ovaca i koza (u daljnjem tekstu: *klasični grebež*).

Nadziranje grebeža u ovaca i koza u Republici Hrvatskoj

Republika Hrvatska unazad nekoliko godina provodi nadziranje grebeža u ovaca i koza sukladno Uredbi (EZ) br. 999/2001 od 22. svibnja 2001. godine Europskog parlamenta i Vijeća o utvrđivanju pravila za sprečavanje, kontrolu i iskorjenjivanje određenih transmisivnih spongiformnih encefalopatija (u daljnjem tekstu: *Uredba 999/2001*).

U Dijelu II, Poglavlju A, Priloga III Uredbe 999/2001 određen je sustav nadziranja bolesti u ovaca i koza u ovisnosti o tome radi li se o životinjama zaklanim za prehranu ljudi ili životinjama koje nisu zaklane za prehranu ljudi (uginule i/ili usmrćene životinje). Prema veličini populacije (brojnom stanju) ovaca i pripuštenih šilježica te ojarenih i pripuštenih koza u RH određen je minimalni broj uzoraka koji je potrebno pretražiti porijeklom od uginulih i usmrćenih životinja, s tim da životinje moraju biti starije od 18 mjeseci ili moraju imati više od dva trajna sjekutića koja su izbila kroz desni.

Tablica 1: Minimalan broj uzoraka određen za nadziranje bolesti ovisno o veličini populacije ovaca/koza

Populacija ovaca i pripuštenih šilježica u RH	Minimalan broj uzoraka uginulih ovaca	Populacija ojarenih i pripuštenih koza u RH	Minimalan broj uzoraka uginulih koza
100 000-750 000	1500	40 000-250 000	100% do 500

Navedeni tip nadziranja grabeža u RH se provodi od 2013. godine, a uginule i usmrćene ovce i koze starije od 18 mjeseci pretražuju se sukladno programu nadziranja ove bolesti.

2. Pravna osnova za provođenje Programa

- Zakon o veterinarstvu („Narodne novine“, br. 82/13, 148/13, 115/18 i 52/21) - u daljnjem tekstu: *Zakon o veterinarstvu*;
- Uredba (EZ) br. 999/2001 od 22. svibnja 2001. godine Europskog parlamenta i Vijeća o utvrđivanju pravila za sprečavanje, kontrolu i iskorjenjivanje određenih transmisivnih spongiformnih encefalopatija- u daljnjem tekstu: *Uredba EK 999/2001* (poveznica: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/PDF/?uri=CELEX:02001R0999-20240415&qid=1736508617176>);
- odredbe i propisi koji se odnose na identifikaciju, registraciju i sljedljivost.

3. Cilj Programa

Cilj Programa je ostvarivanje uvjeta subjekata koji drže ovce i/ili koze za dodjelu i održavanje statusa zanemarivog ili kontroliranog rizika u odnosu na klasični grebež u Republici Hrvatskoj. Zanemarivi ili kontrolirani status objekta u odnosu na klasični grebež jedan je od preduvjeta za trgovinu i promet (premještanje) unutar Europske Unije (u daljnjem tekstu: EU) propisan Prilogom VIII. Uredbe EK 999/2001.

Statusi objekata u odnosu na klasični grebež omogućuju promet ne samo živih životinja već i zametaka, jajnih stanica i sjemena unutar EU između država članica odnosno između objekata koji drže ovce i koze.

Program je donesen temeljem članka 12. stavka 4. Zakona o veterinarstvu.

4. Uvjeti za EU promet

Subjekti koji žele staviti u promet žive životinje (ovce i/ili koze), zametke, jajne stanice i sjeme u drugu državu članicu EU, moraju se prethodno informirati o statusu odredišne države u odnosu na klasični grebež.

Tablica 2: Prikaz uvjeta za promet živim životinjama unutar država članica EU (DČ)

Kategorija životinja	Status DČ odredišta	Uvjet za promet između DČ
Ovce i/ili koze za rasplod	DČ ima pojedine objekte s dodijeljenim statusom (kontrolirani ili zanemarivi)*** <i>ili</i> DČ je u postupku dodjeljivanja statusa objekata*** ili još nije započela s dodjeljivanjem statusa objekata***	dolaze s objekta sa zanemarivim rizikom <i>ili</i>
		dolaze s objekta s kontroliranim rizikom <i>ili</i>
		dolaze iz DČ ili zone DČ sa zanemarivim rizikom <i>ili</i>
		ovce su prion- proteinskog genotipa ARR/ARR, koze imaju najmanje jedan od alela K222, D146 ili S146 i ne dolaze s objekta pod ograničenjem (potvrđen klasični grebež)
Ovce i/ili koze za daljnji uzgoj (tov)	DČ koja ima pojedine objekte s dodijeljenim statusom (kontrolirani ili zanemarivi)*** <i>ili</i> DČ je u postupku dodjeljivanja statusa objekata*** ili još nije započela s dodjeljivanjem statusa objekata***	nema uvjeta za EU promet
Ovce i/ili koze za rasplod Ovce i/ili koze za daljnji uzgoj (tov)	DČ ima status zanemarivog rizika* <i>ili</i> DČ ima odobren nacionalni program kontrole**	dolaze s objekta sa zanemarivim rizikom u <i>ili</i>
		dolaze iz DČ ili zone DČ sa zanemarivim rizikom <i>ili</i>
		ovce su prion- proteinskog genotipa ARR/ARR, koze imaju najmanje jedan od alela K222, D146 ili S146 i ne dolaze s objekta pod ograničenjem (potvrđen klasični grebež)
Ovce i/ili koze namijenjene klanju bez odgode	nema uvjeta za EU promet bez obzira na status DČ	

*trenutno Austrija, Češka, Finska, Švedska

**trenutno Danska, Slovenija

***trenutno sve ostale DČ

U slučaju stavljanja u promet ovaca i/ili koza namijenjenih klanju bez odgode, status objekta u odnosu na klasični grebež nije potreban.

Navedeni uvjeti za promet se ne primjenjuju na ovce i koze koje se isključivo drže u odobrenim tijelima, zavodima ili centrima ili se premještaju između tih ustanova.

Nadležno tijelo države članice može unutar EU odobriti trgovinu životinjama koje ne ispunjavaju uvjete prikazane u tablici 2. ovoga Programa, uz uvjet da je nadležno tijelo države članice odredišta tih životinja suglasno te pod uvjetom da životinje ispunjavaju uvjete propisane u Prilogu VIII., poglavlju A, odjeljku A, točki 4.1, podtočki (d) Uredbe EK 999/2001.

Uvjeti za stavljanje u promet sjemena i jajnih stanica ovaca i koza propisani su Prilogom VIII., poglavljem A, odjeljkom A, točkom 4.2 Uredbe EK 999/2001.

5. Uvjeti za dodjeljivanje statusa objekta u odnosu na klasični grebež

Objektu s ovcama koje imaju **status otpornosti na TSE razine I.**, kako je utvrđeno u Prilogu VII. poglavlju C dijelu 4. točki 1. podočki (a) Uredbe 999/2001 i na kojem najmanje sedam godina nije bio potvrđen niti jedan slučaj klasičnoga grebeža u ovaca, može se priznati status zanemarivog rizika u odnosu na klasični grebež.

a) Objekt sa zanemarivim rizikom u odnosu na klasični grebež

Objektu s ovcama i/ili kozama može se dodijeliti status zanemarivog rizika u odnosu na klasični grebež, ukoliko je tijekom **najmanje sedam godina** ispunjavalo sljedeće uvjete:

(a) ovce i koze se trajno označavaju te se vode evidencije, kako bi se omogućila sljedivost do objekta na kojem su rođene;

(b) vode se evidencije o premještanjima ovaca i koza na objekt i s njega;

(c) pri pojavi znakova koji mogu upućivati na grebež, subjekt je odmah i bez odgađanja obavijestio ovlaštenog veterinaru u svrhu postupanja u skladu s Programom nadziranja ovaca i koza na grebež ovaca u Republici Hrvatskoj (KLASA: 322-01/22-01/96);

(d) na objekt se uvode samo sljedeće ovce i koze:

1. ovce i koze s objekta sa zanemarivim rizikom u odnosu na klasični grebež, ili

2. ovce i koze s objekata koji ispunjavaju uvjete utvrđene u podtočkama (a) do (j) ove točke tijekom najmanje sedam godina ili tijekom najmanje jednakog razdoblja kao i objekt na koji se unose, ili

3. ovce prion-proteinskoga genotipa ARR/ARR i koze koje nose najmanje jedan od alela K222, D146 ili S146;

4. ovce ili koze koje ispunjavaju uvjete iz podtočke 1. ili 2. osim u razdoblju kada su držane u centru za prikupljanje sjemena, pod uvjetom da centar za prikupljanje sjemena ispunjava posebne propisane uvjete navedene u Prilogu VIII., Poglavlju A, Odjeljku A, točki 1.2, točki c), podtočki iv Uredbe EK 999/2001;

(e) objekt podliježe redovitim veterinarskim pregledima najmanje jedanput godišnje, kako bi ovlašteni veterinar provjerio sukladnost s odredbama određenim u podtočkama (a) do (j) ove točke;

(f) na objektu nije potvrđen niti jedan slučaj klasičnog grebeža;

(g) u slučaju uginuća i/ili usmrćivanja životinja starijih od 18 mjeseci, životinja se uzorkuje i laboratorijski pretražuje u skladu s Programom nadziranja ovaca i koza na grebež ovaca u Republici Hrvatskoj (KLASA: 322-01/22-01/96),

(h) na objekt se mogu unijeti samo zameci/jajne stanice ovaca i koza:

- jajne stanice i zameci donorskih životinja koje su od rođenja bile držane u državi članici EU sa zanemarivim rizikom u odnosu na klasični grebež, ili na objektu sa zanemarivim ili kontroliranim rizikom u odnosu na klasični grebež, ili koje ispunjavaju sljedeće uvjete:

— trajno se označavaju, kako bi se omogućila sljedivost do njihovoga objekta rođenja,

— od rođenja su držane na objektima na kojima tijekom njihovog boravka nije bio potvrđen niti jedan slučaj klasičnoga grebeža ovaca,

— u vrijeme prikupljanja zametaka/jajnih stanica nisu pokazivale nikakve kliničke znakove klasičnoga grebeža;

- jajne stanice i zameci ovaca koje nose najmanje jedan ARR alel;

(i) na objekt se može unijeti samo sjeme ovaca i koza:

- sjeme donorskih životinja koje su od rođenja bile držane u državi članici EU sa zanemarivim rizikom u odnosu na klasični grebež, ili na objektu sa zanemarivim ili kontroliranim rizikom u odnosu na klasični grebež, ili koje ispunjavaju sljedeće zahtjeve:

— trajno se označavaju, kako bi se omogućila sljedivost do njihovoga objekta rođenja,
— u vrijeme prikupljanja sjemena nisu pokazivale nikakve kliničke znakove klasičnoga grebeža;

- sjeme ovnova prion-proteinskoga genotipa ARR/ARR i jarca koji nose najmanje jedan od alela K222, D146 ili S146;

(j) ovce i koze na objektu nisu u izravnom ili neizravnom kontaktu, uključujući zajedničku ispašu, s ovcama i kozama s objekta nižeg ili nepoznatog statusa.

b) Objekt s kontroliranim rizikom u odnosu na klasični grebež

Objektu s ovcama i/ili kozama može se dodijeliti status kontroliranog rizika u odnosu na klasični grebež, ukoliko je tijekom **najmanje tri godine** ispunjavalo sljedeće uvjete:

(a) ovce i koze se trajno označavaju te se vode evidencije, kako bi se omogućila sljedivost do objekta na kojem su rođene;

(b) vode se evidencije o premještanjima ovaca i koza na objekt i s njega;

(c) pri pojavi znakova koji mogu upućivati na grebež, subjekt je odmah i bez odgađanja obavijestio ovlaštenog veterinaru u svrhu postupanja u skladu s Programom nadziranja ovaca i koza na grebež ovaca u Republici Hrvatskoj (KLASA: 322-01/22-01/96);

(d) na objekt se uvode samo sljedeće ovce i koze:

1. ovce i koze s objekta sa zanemarivim rizikom u odnosu na klasični grebež, ili

2. ovce i koze s objekata koji ispunjavaju uvjete utvrđene u podtočkama (a) do (j) ove točke tijekom najmanje sedam godina ili tijekom najmanje jednakog razdoblja kao i objekt na koji se unose, ili

3. ovce prion-proteinskoga genotipa ARR/ARR i koze koje nose najmanje jedan od alela K222, D146 ili S146;

4. ovce ili koze koje ispunjavaju uvjete iz podtočke 1. ili 2. osim u razdoblju kada su držane u centru za prikupljanje sjemena, pod uvjetom da centar za prikupljanje sjemena ispunjava posebne propisane uvjete navedene u Prilogu VIII., Poglavlju A, Odjeljku A, točki 1.2, točki c), podtočki iv Uredbe EK 999/2001;

(e) objekt podliježe redovitim veterinarskim pregledima najmanje jedanput godišnje, kako bi ovlašteni veterinar provjerio sukladnost s odredbama određenim u podtočkama (a) do (j) ove točke;

(f) na objektu nije potvrđen niti jedan slučaj klasičnog grebeža;

(g) u slučaju uginuća i/ili usmrćivanja životinja starijih od 18 mjeseci, životinja se uzorkuje i laboratorijski pretražuje u skladu s Programom nadziranja ovaca i koza na grebež ovaca u Republici Hrvatskoj (KLASA: 322-01/22-01/96),

(h) na objekt se mogu unijeti samo zameci/jajne stanice ovaca i koza:

- jajne stanice i zameci donorskih životinja koje su od rođenja bile držane u državi članici EU sa zanemarivim rizikom u odnosu na klasični grebež, ili na objektu sa zanemarivim ili kontroliranim rizikom u odnosu na klasični grebež, ili koje ispunjavaju sljedeće uvjete:

— trajno se označavaju, kako bi se omogućila sljedivost do njihovoga objekta rođenja,

— od rođenja su držane na objektima na kojima tijekom njihovog boravka nije bio potvrđen niti jedan slučaj klasičnoga grebeža ovaca,

— u vrijeme prikupljanja zametaka/jajnih stanica nisu pokazivale nikakve kliničke znakove klasičnoga grebeža;

- jajne stanice i zameci ovaca koje nose najmanje jedan ARR alel;

(i) na objekt se može unijeti samo sjeme ovaca i koza:

- sjeme donorskih životinja koje su od rođenja bile držane u državi članici EU sa zanemarivim rizikom u odnosu na klasični grebež, ili na objektu sa zanemarivim ili kontroliranim rizikom u odnosu na klasični grebež, ili koje ispunjavaju sljedeće zahtjeve:

— trajno se označavaju, kako bi se omogućila sljedivost do njihovoga objekta rođenja,

— u vrijeme prikupljanja sjemena nisu pokazivale nikakve kliničke znakove klasičnoga grebeža;

- sjeme ovnova prion-proteinskoga genotipa ARR/ARR i jarca koji nose najmanje jedan od alela K222, D146 ili S146;

(j) ovce i koze na objektu nisu u izravnom ili neizravnom kontaktu, uključujući zajedničku ispašu, s ovcama i kozama s objekta nižeg ili nepoznatog statusa.

Ako se na objektu s dodijeljenim statusom ili na objektu za koje se utvrdi da je epidemiološki povezano s objektom s dodijeljenim statusom potvrdi slučaj klasičnoga grebeža, sukladno Dijelu 1. poglavlja B Priloga VII. Uredbe EK 999/2001, objekt odmah gubi dodijeljeni status te se briše s *Popisa objekata sa statusom u odnosu na klasični grebež*.

Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i ribarstva, Uprava za veterinarstvo i sigurnost hrane (u daljnjem tekstu: MPŠR, UVSH) odmah obavještava druge države članice koje su prometovale sa živim životinjama (ovcima i/ili kozama), zamecima, jajnim stanicama ili sjemenom sakupljenim od ovaca i/ili koza, porijeklom s predmetnog objekta tijekom posljednjih sedam godina, u slučaju objekta sa zanemarivim rizikom, ili tijekom posljednje tri godine, u slučaju objekta s kontroliranim rizikom.

Redoviti veterinarski pregledi

Ovlaštena veterinarska organizacija jednom godišnje, na zahtjev i o trošak subjekta koji želi dodjeljivanje statusa objekta, obavlja veterinarski pregled objekta. Veterinarskim pregledom objekta provjerava se udovoljavanje uvjetima propisanim za dodjelu i održavanje statusa. O veterinarskom pregledu objekta vodi se *Izvešće o obavljenom veterinarskom pregledu objekta (Izvešće u Dodatku II. ovoga Programa)* u svrhu dodjele statusa u odnosu na klasični grebež, u tri primjerka (jedan primjerak za subjekta, drugi primjerak za MPŠR, UVSH, treći primjerak ostaje ovlaštenoj veterinarskoj organizaciji).

6. Postupak dodjeljivanja statusa objekta u odnosu na klasični grebež

Dodjeljivanje statusa se provodi na dobrovoljnoj osnovi, na zahtjev subjekta.

Zahtjev za dodjeljivanje statusa objekta u odnosu na klasični grebež nadležnoj ovlaštenoj veterinarskoj organizaciji podnosi subjekt (Zahtjev u Dodatku I. ovoga Programa).

Ovlaštena veterinarska organizacija popunjava *Izvešće o obavljenom veterinarskom pregledu objekta (Izvešće o obavljenom veterinarskom pregledu objekta u svrhu dodjele statusa u odnosu na klasični grebež u Dodatku II. Ovoga Programa)*. Status će temeljem provjere ispunjavanja propisanih uvjeta (tijekom tri odnosno sedam uzastopnih godina), objektima koja udovoljavaju propisanim uvjetima, dodijeliti MPŠR, UVSH.

7. Uvjeti za održavanje statusa objekta u odnosu na klasični grebež

Da bi objekt održao dodijeljeni status (zanemarivog ili kontroliranog rizika) u odnosu na klasični grebež, potrebno je kontinuirano provoditi i poštivati uvjete propisane točkom 5. ovoga Programa.

Udovoljavanje propisanim uvjetima provjerava ovlaštenu veterinar tijekom veterinarskog pregleda objekta jednom godišnje te o udovoljavanju tj. ne udovoljavanju bez odgađanja obavještava veterinarskog inspektora te MPŠR, UVSH.

8. Ukidanje statusa objekta u odnosu na klasični grebež

Ukoliko ovlaštenu veterinar prilikom veterinarskog pregleda utvrdi ne udovoljavanje propisanim uvjetima za održavanje statusa, o istome je dužan bez odgađanja obavijestiti veterinarskog inspektora te MP, UVSH. Status će po obavijesti biti ukinut, a predmetni objekt izbrisan s *Popisa objekata sa statusom u odnosu na klasični grebež*.

Ukoliko se na objektu s dodijeljenim statusom u odnosu na klasični grebež potvrdi slučaj bolesti (klasičnog grebeža), predmetnom objektu će se ukinuti dodijeljeni status.

9. Popis objekata sa statusom u odnosu na klasični grebež

MPŠR, UVSH vodi *Popis objekata sa statusom u odnosu na klasični grebež*. Popis je objavljen i redovito se ažurira na službenim mrežnim stranicama MPŠR, UVSH (www.veterinarstvo.hr).

10. Objava i trajanje Programa

Program je objavljen je na mrežnim stranicama MPŠR, UVSH.

Program se provodi kontinuirano od 1. siječnja do 31. prosinca tekuće kalendarske godine.

11. Nadležno tijelo i organizacije uključene u provedbu Programa

MPŠR, UVSH je tijelo nadležno za dodjelu statusa objekta sukladno odredbama Programa.

Ovlaštene veterinarske organizacije provjeravaju uvjete za dodjeljivanje, održavanje i ukidanje statusa objektima.

Nadzor i kontrolu provedbe Programa provode veterinarski inspektori u okviru svoje nadležnosti.

12. Službeni laboratorij

Službeni laboratorij uključen u provedu ovog Programa je *Laboratorij za transmisivne spongiformne encefalopatije* Hrvatskog veterinarskog instituta u Zagrebu.

13. Financiranje

Troškove provedbe Programa u cijelosti snosi subjekt.

Dodatak I.

Ime i prezime subjekta:

Adresa objekta (ulica i kućni broj):

Naselje:

Županija:

JIBG:

Zahtjev za dodjeljivanje statusa objekta u odnosu na klasični grebež

Sukladno uvjetima propisanim Programom o dodjeljivanju statusa objekta u odnosu na klasični grebež ovaca u Republici Hrvatskoj (KLASA: 322-01/22-01/97) za objekt JIBG: _____ molim dodjelu statusa u odnosu na klasični grebež.

U _____, datum

Potpis:

_____

Dodatak II.

Izvešće o obavljenom veterinarskom pregledu objekta u svrhu dodjele statusa u odnosu na klasični grebež		
Ovlaštena veterinarska organizacija:		
Mjesto i datum:		
Objektu s ovcama i/ili kozama može se priznati status u odnosu na klasični grebež, ukoliko je tijekom najmanje tri ili sedam godina ispunjavalo sljedeće uvjete:	Uvjet ispunjen DA/NE	Napomena
(a) ovce i koze se <u>trajno označavaju</u> te se vode evidencije, kako bi se omogućila sljedivost do objekta na kojem su rođene;		
(b) vode se <u>evidencije o premještanjima</u> ovaca i koza na objekta i s njega;		
(c) <u>pri pojavi znakova koji mogu upućivati na grebež</u>, subjekt je odmah i bez odgađanja obavijestio ovlaštenog veterinaru		
(d) na objekt se <u>uvode</u> samo sljedeće ovce i koze:		
- ovce i koze s objekta sa zanemarivim rizikom u odnosu na klasični grebež, ili		
- ovce i koze s objekta koja ispunjavaju uvjete utvrđene u podtočkama (a) do (j) ove točke tijekom najmanje tri ili sedam godina ili tijekom najmanje jednakog razdoblja kao i objekt na koje se unose, ili		
- ovce prion-proteinskoga genotipa ARR/ARR i koze koje nose najmanje jedan od alela K222, D146 ili S146;		
(e) objekt podliježe <u>redovitim veterinarskim pregledima</u> najmanje jedanput godišnje		
(f) na objektu nije bio potvrđen niti jedan <u>slučaj klasičnog grebeža</u>;		
(g) sve <u>uginule ili usmrćene životinje</u> starije od 18 mjeseci su uzorkovane i laboratorijski pretražene		
(h) na objekt su uneseni samo <u>zameci/jajne stanice</u> ovaca i koza:		
- donorskih životinja koje su od rođenja bile držane u državi članici EU sa zanemarivim rizikom u odnosu na klasični grebež, ili na objektu sa zanemarivim ili kontroliranim rizikom u odnosu na klasični grebež, ili koje ispunjavaju sljedeće uvjete:		
— trajno se označavaju, kako bi se omogućila sljedivost do njihovoga objekta rođenja,		

— od rođenja su držane na objektima na kojima tijekom njihovog boravka nije bio potvrđen niti jedan slučaj klasičnoga grebeža ovaca,		
— u vrijeme prikupljanja zametaka/jajnih stanica nisu pokazivale nikakve kliničke znakove klasičnoga grebeža;		
— zameci/jajne stanice ovaca prion-proteinskoga genotipa ARR/ARR;		
(i) na objekt je uneseno samo <u>sjeme</u> ovaca i koza:		
— donorskih životinja koje su od rođenja bile držane u državi članici EU sa zanemarivim rizikom u odnosu na klasični grebež, ili na objektu sa zanemarivim ili kontroliranim rizikom u odnosu na klasični grebež, ili koje ispunjavaju sljedeće zahtjeve:		
— trajno se označavaju, kako bi se omogućila sljedivost do njihovoga objekta rođenja,		
— u vrijeme prikupljanja sjemena nisu pokazivale nikakve kliničke znakove klasičnoga grebeža;		
— sjeme ovnova prion-proteinskoga genotipa ARR/ARR i jarca koji nose najmanje jedan od alela K222, D146 ili S146;		
(j) ovce i koze na objektu nisu bile u <u>izravnom ili neizravnom kontaktu</u> , uključujući zajedničku ispašu, s ovcama i kozama s objekta nižeg ili nepoznatog statusa.		